

TAULA DE CRÈDIT

Un antecedent que prova la importància que ja de temps antics tenia el mercat de Granollers, és el que hi havia taules de crèdit, o sigui uns bancs rudimentaris per a facilitar les transaccions entre els compradors i els venedors que hi acudien. Una d'aquestes, si és que n'hi hagués més d'una, estava a càrrec de la família Montells, propietària de la masia més rica de Cardedeu.

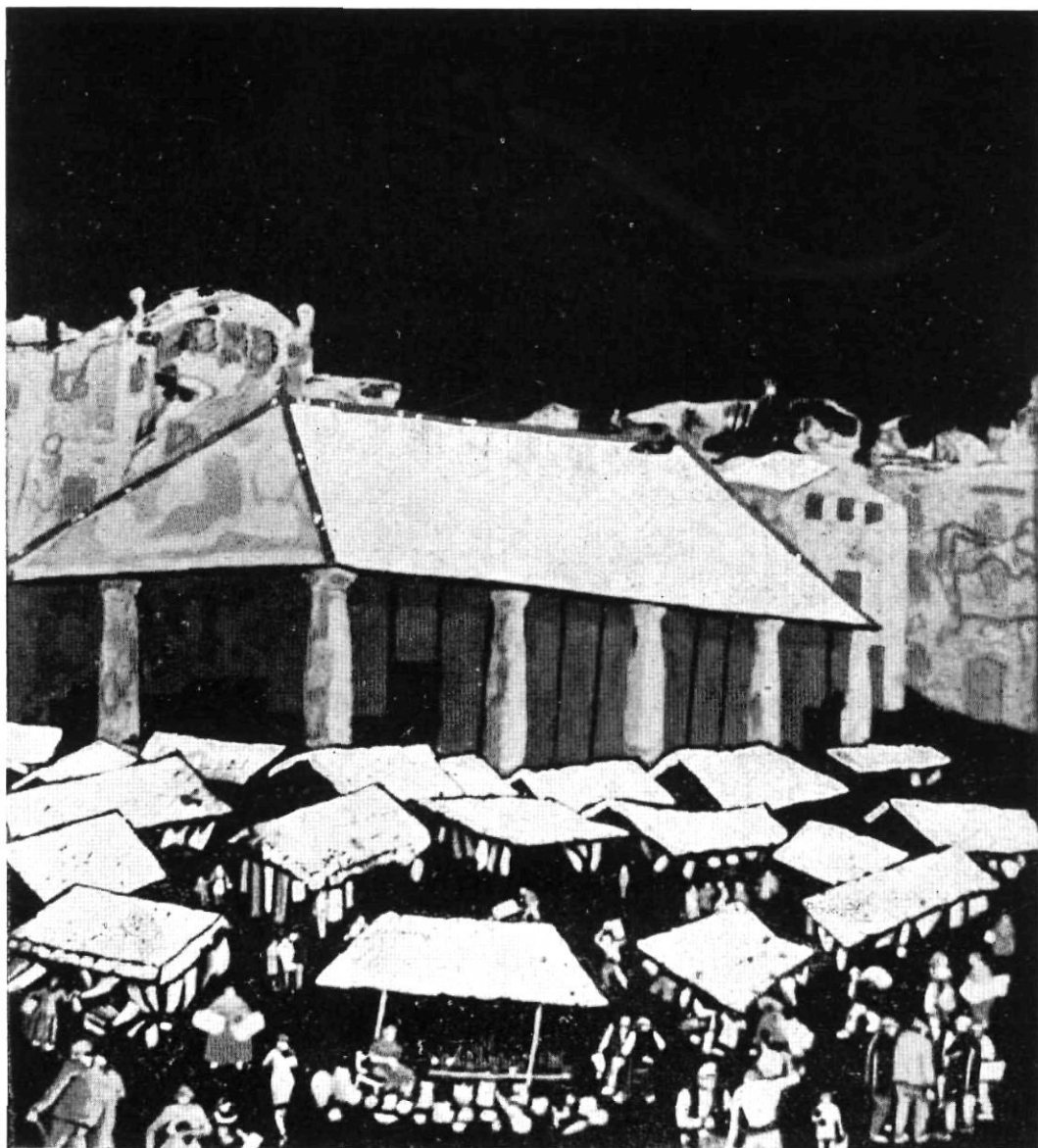
Així es desprèn del testament que en 1217 atorgà En Bernat de Montells, qui deixà al seu fill Arnau, entre altres coses, la taula que tenia en el mercat de Granollers per als senyors del mercat «*tabulam unam in foro Granullariis que teneo pro dominis de mercato*».

Aquests senyors del mercat serien els jurats de la població, el que demostra que encara que els Montells posseïen la casa de crèdit en propietat, seria mitjançant certes condicions establertes pels seus administradors. Diem que tindrien la taula en propietat, perquè N'Arnau, en disposar dels seus béns terrenals en 1231, la tramet també al seu hereu. I més ençà, en 1650, encara la conserva N'Antoni Montells, amo de la mateixa masia, que continua estenent *partides de taula* o *pòlisses* de diners.

Les operacions a què es dedicaria eixa caixa consistirien en el canvi de monedes, fer préstecs de grans i diners amb la garantia de penyores o de persones solvents i retornats amb prima, i en *soltes* i *girades* de valors, a dins i a fora de la població, totes elles seguint procediments rudimentaris, parecuts tal vegada als emprats en el segle XII per En Bernat Marcús, el precursor dels negocis d'aquesta naturalesa establert a Barcelona.

Mes, aquestes operacions de crèdit ja prengueren més volada quan en 1590 el Consell de Cent de Barcelona estatuí el veritable banc; publicà en 1611 les ordinacions per al seu regim i unificà després les que feien els bancs i les que practicaven les taules de canvi, quedant així en un estat ben acceptable l'organització i funcionament d'aquesta important institució mercantil.

A partir d'eixa centúria, el desenrotllament que prengueren les operacions de crèdit en els seus diferents aspectes fou extraordinari, tant a les ciutats com als pobles forans. I el mateix en l'ordre civil que eclesiàstic, puix que la clerecia també establí caixes pròpies de dipòsits i préstecs per a l'administració dels seus cabals, de les que a l'arxiprestat de Granollers n'hi havia una en eixa ciutat, una a Cardedeu i una a Caldes de Montbui, i no sabem si en altres parròquies del mateix districte. (*Pergami núm. 5, fragment i llibreta de Montells. Arxiu Balvey.*)

LA PORXADA

Laca de Francesc Montaña

UN JUEU PROCURADOR DEL REI, VEÍ DE GRANOLLERS

A Granollers, segurament que per ésser el centre de contractació de bestiar del Vallès, a últims del segle XIII hi residia un jueu que estava encarregat de la cobrança del tribut que cada casa de pagès havia de pagar per parella de bous que tingués.

Així es desprèn de l'entrega que en 1277 féu Arnau de Sañt Llei, cavaller, i Guillem de Falgars, batlle real de Cardedeu i Vilamajor, a *Musse Ravaya*, jueu, habitant a Granollers, de la quantitat de 650 sous a compte dels 1,000 que Ravaya, com a procurador del Rei, havia de cobrar de la batllia de Cardedeu i Vilamajor pel tribut de bovatge imposat als pobles de Catalunya. (*Manual de l'Escrivania de C. 1276-79, f. 23. Arx. parroq.*)

Aquest vectigal Jaume I l'abolí en 1217 per atreure's la gent del camp, però a condició que es restablís després de la seva mort. El fet que desempenyés aquest càrrec un jueu no ha d'estranyar, perquè en temps del dit Rei els càrrecs públics es subhastaven, i per tant, eren entregats al que n'oferia més preu. I, com que els jueus eren els amos del diner, per això acaparaven els càrrecs administratius, com acaparaven el comerç, circumstància que donà lloc a que en 1391 uns barcelonins es revoltessin i cremessin el call que habitaven i matessin la majoria d'ells.

Bona part d'aquells delinqüents després foren capturats a Granollers i altres pobles del voltant. (*Hist. de Cat. per N. Font, f. 100.*)

BALVEY